

Kuukiri

September 2025

[Loe uudiskirja veebis.](#)

Elukogemused kuluvad ka kohalikel valimistel ära

19.oktoobril toimuvad kohalikud valimised, milleks volikogudesse kandideerijad on valmistunud pikalt, veel pikemalt aga erakondade ja valmisliitude korraldustoimkonnad, kuid kas meie valijatena oleme ka selleks valmis?

Valimiseelses saginas, kui "iga seto kiidab oma potti ja iga mulk oma kuube" võib kergesti kaotada orientiiri, sest üks kandidaadid ole kõik kenad eesti inimesed, kes tahavad ju head oma vallale või linnale ning püüavad seda meilegi selgeks teha. Meil pole vaja selles kahelda aga küsida tuleb ikka, et mida te sinna tegema lähete? Tuleb ka uurida, kas olete selleks valmis, kas teie senine elukäik ja kogukonnale panustamine annavad kindlustunnet, et esindate eelkõige ikka meie ühiseid - mitte enda- või väiksema kildkonna huve?

Isegi kui kõik on sellega hästi ehk, et inimene ongi valmis seisma meie kõigi eest ja tõe ja õiguse nimel, siis kuidas me seda teada saame? Kas kulukad kampaaniad meedias ja plakatid tänavail aitavad meid? Midagi pole teha, selleks et valijatele meelde jääda, tuleb kandidaadil silma paista, muidu sind ei märgata ega valita ka! Nüüd läheb meil vaja aga elutarkusi ja kogemusi, et analüüsida, et see õige ära tunda.

Mõnikord tundub, et värvikirevad ja vahel ka lärmakadki valimiskampaania üritused on mõeldud mingile keskmisele inimesele, keda teatavasti ei olegi olemas või siiski pigem noorematele inimestele, kellel on vähem kogemusi inimeste hindamisel. Vanemad inimesed aga võiksid küll rohkem usaldada oma elu jooksul kogutud kalleimat vara –

elu jooksul kogutud teadmisi elust ja inimestest. Efektsete esitlusnippide, kaunite näopiltidega plakatite, voldikute, pastakate ja muu „nänni“ taga tuleb süveneda inimestesse ja mõelda, kas nende valimisreklaam, väline kuvand ja inimese enda senine kuvand ikka sobivad kokku või püütakse lihtsalt pealiskaudselt manipuleerides hääli.

Aidata võib ka seltskonna analüüsimine, kellega minnakse endale hääli koguma. Kui selleks on erakonna nimekiri, siis on võib-olla lihtsam aru saada, sest erakonna senine tegevus ja maine annavad meile ka teada, milliseid väärtusi konkreetne kandidaat tahab esindada. Kui on aga uus erakond ilma senise „kangelassaagata“ või valimisliiduga, mille eluiga pole tavaliselt olnud pikk, siis tuleb rohkem tööd teha ja üle vaadata ka nende inimest taust, kellega koos tullakse avalikkuse ette. Kuid igal juhul on elukogenud inimestel seda palju lihtsam teha, kui noorematel, kellel elukogemust vähe.

Seega – kui pole kindlat isikut või nimekirja, keda alati on toetatud, olgu nad siis olnud seni edukad või ebaedukad, siis uute jõudude ja isikute läbi kaalumisel uskuge ikka kõigepealt seda, mida teie kogemused, mõistus ja väljakujunenud väärtushoiakud ütlevad, mitte silma ja kõrvu kostvat tingel tangelit. Seda viimast on ka vaja, et mitte valimisi maha magada, kuid liiga tõsiselt ei maksa ka kõike seda võtta, mis meid valimiste eelsetel päevadel igal pool ümbritseb.

Aimar Altosaar, Kuldse Liiga auliige

Viimsi väärikate ülikooli 2025/26 avaaktus: Indrek Neivelt analüüsis majanduse trende ja nende võimalikke mõjusid

Viimsi väärikate ülikooli 2025/26. õppeaasta avaaktus ja esimene loeng toimus 25. septembril Viimsi Artiumi suures saalis. Esinejaks oli vaba mõtleja, endine pangajuht ja ettevõtja Indrek Neivelt, kes kõneles teemal „Makrotrendid maailma majanduses ja kuhu nad meid viivad? Mida teha?“

Indrek Neivelt käsitles oma loengus praegust maailma kui murrangulist ajastut, kus toimuvad samaaegselt suured nihked majanduses, geopoliitikas, tehnoloogias ja demograafias. Ta rõhutas, et nii kiirete muutuste keskel pole võimalik teha kindlaid prognoose, kuid kasu on mõtlemisest ja kohanemisvõime arendamisest.

Olulised mõtted loengust:

- Demograafia olukord ja tehisintellekti areng kujundavad tuleviku töö- ja tarbimismustreid. Samas toovad need kaasa ka suured sotsiaalsed ja majanduslikud väljakutsed.
- Geopoliitiline olukord on ebastabiilne – tuumariikide omavahelised suhted, uued liidud (nt Pakistan ja Saudi Araabia) ning suurriikide huvide põrkumine loovad ebakindlust.
- Euroopa Liidu jaoks on lõppenud ajastu, kus USA pakkus odavat kaitset, Venemaa energiat ja Hiina tööjõudu. Algamas on deglobaliseerumise periood, mis nõuab uusi strateegiaid.
- Rohepööre ja Net Zero 2050 eesmärgid on üllad, kuid investeringuvajadus ulatub 275 triljoni euron – summa, mida reaalmajanduses pole lihtsalt võtta.
- USA majanduse haavatavus tuli ilmsiks koroonakriisis – sõltuvus impordist, tootmisvõimekuse kadu ja rohepöörde tagasilöögid.
- Euroopa ja Eesti seisavad silmitsi vananeva rahvastiku, kõrgete energiahindade ja maksusüsteemi ebaefektiivsusega.

Eesti vaates:

Neivelt tõi välja, et Eesti ostujõud on jäänud alla teistele Balti riikidele ning poliitilised otsused, näiteks maksusüsteemi muudatused või pensioni II samba käsitlemine, on olnud vastuolulised. Ta tõi ka välja, et kallim elekter ja pangateenused, madal sündimus ning puudulik toetus noortele peredele on meie pikaajalise konkurentsivõime pidurid.

Samas leidis Neivelt, et võimalusi on rohkem kui kunagi varem – vajalik on vaid paradigma muutus: mõelda teisiti, tegutseda paindlikumalt ja suunata ühiskonna ressursse tootlikesse tegevustesse.

Loeng lõppes üleskutsega selgemate sõnumite, efektiivsema maksusüsteemi ning vanemaealiste suurema tööhõive suunas. Vastavalt looduslikele seadustele jäävad ellu ja saavutavad edu need, kes suudavad kiiresti kohaneda.

Avaloengul osales ning kokkuvõtte koostas Krista Mulenok, MTÜ Kuldne Liiga juhatuse liige.

Rakvere valla Arukate Akadeemia avas ukse tarkusele ja koosolemisele

8. septembril 2025 sai Sõmeru keskusehoones alguse Rakvere valla Arukate Akadeemia – uus ja särtsakas loengusari 55+ huvilistele, mille eesmärk on toetada vanemaealiste elukestvat õppimist, sotsiaalset kaasatust ja

heaolu, arvestades nende erivajadusi ja huvisid. Algatust toetab Euroopa Sotsiaalfond.

Vallavanem **Maido Nõlvak** kutsus osalejaid iga kuu teisel esmaspäeval osa saama teadmistest ja headest mõtetest, lihtsalt ühisest olemisest ja koostegemisest.

Avaüritusel võeti fookusesse **pensioni ja rahatarkuse teemad**.

- **Kätlin Muru**, Sotsiaalministeeriumi pensionitarkuse juht, avas aruteluringis, kuidas pensionisääste targalt kasutada ja miks iga inimese valikud mõjutavad tema homset.
- **Sotsiaalkindlustusametist Alla Himma** (pensioniteenuse juht) ja **Katrin Välling** (toetuste valdkonna juht) jagasid teadmisi pensioniliikidest, pensionite taotlemise võimalustest ja toetusmeetmetest, ning **Kaido Põlluste** (metoodik-ekspert), selgitas, kuidas määratakse puude liigid ja raskusastmed, et igaüks saaks paremini mõista oma õigusi ja võimalusi.

Lõpus jagas **Merle Tammela** (MTÜ Kuldne Liiga juhatuse liige) oma kogemuslugu – elulist lugu sellest, kuidas teadlikult valmistuda pensionile jäämiseks, millised ootamatused võivad ees oodata, kuidas nendega toime tulla - leida tasakaal ning säilitada optimism.

"Elu on nagu jalgrattasõit, selleks, et sõita, tuleb hoida tasakaalu ja edasi liikuda!" /Albert Einstein/

Pärast ametlikku programmi said osalejad veel mõnusalt kohvilauas koos aega veeta, oli võimaluse vestlusi jätkata ja uusi tutvusi sõlmida.

Suur tänu vallavanem Maido Nõlvakule, kultuurinõunik Siiri Saarmetsale ja kultuuritöötaja Reelika Kirsipuule külalislahkuse ja hooliva korralduse eest.

Koos õppides ja arutledes kasvame arukamaks.

Ülevaate koostas Merle Tammela, Kuldse Liiga juhatuse liige

Toeta Kuldset Liigat annetusega, tee püsiannetus pangas!

Kuldne Liiga vajab oma tegevuse hoogustamiseks ja vanemaealiste huvikaitseks toetajate annetusi.

Annetuse saab teha MTÜ Kuldne Liiga pangakontole EE697700771000924787, selgituseks: Annetus.

Sinu annetus aitab Kuldsel Liigal saavutada, et Eesti oleks vanusesõbralik.

MTÜ Kuldne Liiga on kantud [Vabariigi Valitsuse tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja](#) ning ühingule tehtavad annetused on tulumaksuvabad.

A

MTÜ Kuldne Liiga uudiskiri. Rohkem infot: www.liiga.ee
Antud postiloend töötab vaid uudiskirja edastamiseks.

Uudiskirja sisule reageerimiseks saada kiri: info@liiga.ee
Uudiskirja listiga liitumiseks või lahkumiseks saada kiri: nova@liiga.ee